



## ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Umeå tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2022-02-25 i mål nr F 1554-19,  
se bilaga A

## PARTER

### Klagande

E.F.

### Motpart

Klöverfors vägsamfällighetsförening

## SAKEN

Rättelse av uttaxering; nu fråga om avvisning av talan

---

## MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS BESLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens dom utom såvitt avser rättegångskostnader och avvisar E.F.s talan om rättelse av uttaxering.
2. E.F. ska ersätta Klöverfors vägsamfällighetsförening för rättegångskostnader i Mark- och miljööverdomstolen med 5 000 kronor samt ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för detta beslut till dess betalning sker. \_\_\_\_\_

## BAKGRUND

Klöverfors vägsamfällighetsförening (föreningen) förvaltar fem gemensamhetsanläggningar, vilka avser fem olika vägar. En av gemensamhetsanläggningarna är A i Skellefteå kommun. Föreningen höll årsstämma den 28 april 2019. Vid stämman lades en debiteringslängd fram avseende en uttaxering om 5 000 kronor beträffande A.

E.F. är delägare i fastigheten B, som tillsammans med andra fastigheter deltar i A. E.F. är därutöver ensam ägare till fastigheten C, som deltar i E.

E.F. väckte talan mot föreningen med stöd av 46 § lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter, SFL, och begärde hos mark- och miljödomstolen rättelse av uttaxeringen. Mark- och miljödomstolen ogillade käromålet och beslutade att E.F. skulle ersätta föreningen för rättegångskostnader.

Sedan E.F. överklagat mark- och miljödomstolens dom har fråga uppkommit om E.F. har talerätt. E.F. och föreningen har fått möjlighet att yttra sig i frågan om E.F. ensam kan föra talan mot beslutet om uttaxering, eller om nödvändig processgemenskap föreligger med övriga delägare i fastigheten B.

## YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

E.F. har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ändra mark- och miljödomstolens dom och rätta den aktuella uttaxeringen på så sätt att uttaxerat belopp sätts ner till noll kronor. I andra hand har han yrkat att målet ska återförvisas till mark- och miljödomstolen för förnyad handläggning.

E.F. har vidare yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska befria honom från skyldigheten att betala ersättning för föreningens rättegångskostnader i mark- och miljödomstolen och i stället förpliktiga föreningen att ersätta hans rättegångskostnader

där. Han har också yrkat ersättning för sina rättegångskostnader i Mark- och miljööverdomstolen.

**Föreningen** har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras och yrkat ersättning för rättegångskostnader i Mark- och miljööverdomstolen.

### **UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN**

**E.F.** har i huvudsak anfört följande avseende frågan om talerätt.

Han äger hälften av fastigheten B. Fastigheten C är han ensam ägare av. Han är därmed medlem i föreningen och kan föra talan mot uttaxeringen enligt 46 § SFL. Bestämmelsen tar inte hänsyn till vilken gemensamhetsanläggning som uttaxeringen avser.

**Föreningen** har i huvudsak anfört följande avseende frågan om talerätt.

Ingen av de andra av delägarna i fastigheten B har ifrågasatt den uttaxerade kostnaden och två av E.F.s bröder har betalat hela summan om 240 kronor.

### **MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS SKÄL**

#### *Frågan om talerätt*

En medlem som anser att uttaxering inte stämmer överens med SFL, stadgarna eller föreningsstämmobeslut kan enligt 46 § SFL väcka talan mot föreningen. Berörda medlemmar har således möjlighet att få frågan om uttaxering omprövad genom att vid mark- och miljödomstolen väcka talan mot föreningen om rättelse.

E.F. företräder inte ensam fastigheten B, eftersom han endast äger en ideell andel i fastigheten. Frågan är om E.F. ensamt kan föra talan om

rättelse av uttaxering, eller om nödvändig processgemenskap föreligger mellan ägarna av fastigheten.

Med nödvändig processgemenskap avses att flera personer endast gemensamt kan uppträda som parter på endera sidan i en process, dvs. parterna har endast tillsammans talerätt. En talan måste väckas av eller mot samtliga de parter mellan vilka nödvändig processgemenskap råder, annars ska talan avvisas på grund av rättegångshinder.

I praxis har klargjorts att en ägare av en delägarfastighet endast tillsammans med övriga delägare i fastigheten kan klandra stämmobeslut såsom medlem i föreningen (se rättsfallet MÖD 2014:16). För att klandra stämmobeslut ska det därmed råda processuell gemenskap, det vill säga samtliga delägare av fastigheten ska stå bakom klandertalan. Mark- och miljööverdomstolen anser att det inte finns skäl att bedöma frågan annorlunda avseende talan om rättelse av uttaxering vid föreningsstämma. Att ett uttaxerat belopp som förfallit till betalning är direkt utmättningsbart genom exekutionstitel förändrar inte den bedömningen.

Att E.F. även är ensam ägare av en fastighet som deltar i en annan av de gemensamhetsanläggningar som föreningen förvaltar ger honom enligt domstolen inte rätt att föra talan mot aktuell uttaxering (jfr 41 och 48 §§ SFL).

E.F. har således endast tillsammans med övriga delägare i fastigheten B haft rätt att väcka talan mot föreningen om rättelse av uttaxering såsom medlem i föreningen. Mark- och miljödomstolens dom ska därför undanröjas och E.F.s talan avvisas.

#### *Frågan om rättegångskostnader*

I och med att Mark- och miljööverdomstolen avvisar talan får E.F. anses vara tappande part i mark- och miljödomstolen, varför domstolens beslut i fråga om rättegångskostnader ska stå fast.

E.F. är tappande part även i Mark- och miljööverdomstolen och ska därför ersätta föreningens rättegångskostnad här. Föreningen har yrkat ersättning för rättegångskostnader med 10 000 kronor motsvarande 20 timmars arbete.

E.F. har vitsordat ersättning med 5 000 kronor motsvarande 10 timmars arbete. Mot bakgrund av målets omfattning finner Mark- och miljööverdomstolen att skälig ersättning för föreningens rättegångskostnader uppgår till det av E.F. vitsordade beloppet om 5 000 kronor.

**HUR MAN ÖVERKLAGAR**, se bilaga B

Överklagande senast 2023-06-02

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Liselotte Rågmark och Lars Olsson, tekniska rådet Ingela Boije af Gennäs och tf. hovrättsassessorn Sanna Pember, referent.

Föredragande har varit Elin Haubitz Man



UMEÅ TINGSRÄTT  
Mark- och miljödomstolen

**DOM**  
2022-02-25  
meddelad i  
Umeå

## PARTER

### Kärande

E.F.

### Svarande

Klöverfors vägsamfällighetsförening,

## SAKEN

Rättelse av uttaxering

---

## DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen ogillar käromålet.
  2. E.F., som ska bära sina egna rättegångskostnader, ska ersätta Klöverfors vägsamfällighetsförening för dess rättegångskostnader med 5 985 kr plus ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för denna dom till dess betalning sker.
- 

Dok.Id 399626

**Postadress**  
Box 138  
901 04 Umeå

**Besöksadress**  
Nygatan 45

**Telefon**  
090-17 21 00

**E-post:** [mmd.umea@dom.se](mailto:mmd.umea@dom.se)  
[www.domstol.se](http://www.domstol.se), Info om vår  
personuppgiftsbehandling:  
[www.umeatingsratt.domstol.se](http://www.umeatingsratt.domstol.se) eller kontakta  
oss

**Telefax**

**Expeditionstid**  
måndag – fredag  
08:00–16:00

### **BAKGRUND**

Klöverfors vägsamfällighetsförening (föreningen) förvaltar fem gemensamhetsanläggningar, vilka avser fem olika vägar. En av gemensamhetsanläggningarna är Skellefteå A, som avser Klöverbergsvägen. Föreningen höll årsstämma den 28 april 2019. Vid stämman lades en debiteringslängd fram avseende en uttaxering om 5 000 kr beträffande A.

E.F., som är medlem i föreningen, har väckt talan mot föreningen med stöd av 46 § lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter, SFL.

### **YRKANDEN M.M.**

E.F. har yrkat – som han slutligt bestämt sin talan – att mark- och miljödomstolen rättar den uttaxering som skett enligt den debiteringslängd som lades fram på årsstämman den 28 april 2019 på så sätt att uttaxerat belopp sätts ned till noll kr.

Föreningen har bestritt E.F.s talan.

E.F. och föreningen har yrkat ersättning av varandra för rättegångskostnader.

Mark- och miljödomstolen, som hållit sammanträde för muntlig förberedelse i målet, har med stöd av 42 kap. 18 § rättegångsbalken avgjort målet utan huvudförhandling, sedan parterna beretts tillfälle att slutföra sin talan.

### **VAD PARTERNA HAR ANFÖRT, M.M.**

E.F. och föreningen har anfört i huvudsak följande till stöd för sin talan.

### **E.F.**

#### *Förutsättningar för uttaxering*

Vid uttaxering är det föreningens skyldighet att, per verksamhetsgren, presentera en redovisning och upprätta och godkänna en utgiftsstat som visar ett medelsbehov som inte täcks på annat sätt. Föreningen ska således både visa att det finns ett

medelsbehov och att det inte täckes på annat sätt. För att visa detta måste redovisningen vara korrekt. Det är föreningen som har bevisbördan. Med en bristfällig redovisning blir bevisbördan större för föreningen än om redovisningen hade följt mer konventionella regler.

Den i målet aktuella uttaxeringen har inte tillkommit i behörig ordning och strider mot SFL och föreningens stadgar.

*Ej korrekt årsredovisning*

Föreningen bildades år 2012 men har inte presenterat en enda korrekt årsredovisning för åren 2012–2018. Redovisningen har varierat mycket under de åren; vissa år finns ingen redovisning per gren, andra år finns redovisning per gren etc. Föreningens redovisning är mycket bristfällig och kan inte anses utgöra grund för att avgöra om det finns ett medelsbehov och om det inte täcks på annat sätt. All medtagen redovisning ska redovisas per gren enligt SFL och föreningens stadgar, även arvode och reseersättning ska redovisas.

Föreningen har inte presenterat en redovisning som är korrekt enligt de regler som finns om redovisning och enligt god redovisningssed. Föreningen följer inte ens på långa vägar de regler som SFL föreskriver.

För föreningen gäller i fråga om skyldigheten att delta i kostnader olika bestämmelser för skilda verksamhetsgrenar och då ska föreningen föra särskild redovisning för varje sådan gren. Enligt stadgarna gäller detta hela redovisningen.

Varje gemensamhetsanläggning ska redovisas utan sammanblandning med andra gemensamhetsanläggningar. Det innebär i regel att man har en fristående redovisning för E och en fristående redovisning för D osv. Dessutom torde det behövas en enkel redovisning för föreningens total så att man ser att gemensamma intäkter och kostnader har fördelats på ett korrekt sätt för respektive gemensamhetsanläggning. Föreningen har dock valt att sammanföra



redovisningarna till en gemensam redovisning. Oberoende av redovisningsmodell ska ändå samma information finnas redovisad.

I inkomststaten ska det finnas med inkomster och behållning från föregående år för varje gemensamhetsanläggning och lämpligt också med summa inkomster för anläggning. I utgiftsstaten ska det finnas med utgifter för varje anläggning och vad som ska balanseras till nästa år för varje anläggning, lämpligt också med summa utgifter för varje anläggning. Det ska framgå vilka inkomster och utgifter som avses, t.ex. uttaxeringar, räntor, skötsel, arvoden etc. Dessutom torde det behövas en enkel redovisning för föreningens total så att man ser att gemensamma intäkter och kostnader har fördelats på ett korrekt sätt på respektive gemensamhetsanläggning.

Före beslut ska medlemmarna granska redovisningen. Medlemmarna i den aktuella föreningen blir tvungna att hålla isär den sammanblandade redovisningen, i huvudet, så att medlemmarna kan ställa relevanta frågor och ansvariga ge relevanta svar. Slutligen ska protokollföraren kunna skriva entydiga beslut till ledning för om medlem ska klandra beslutet.

Den ekonomiska redovisning som har presenterats innehåller inte bokföring om inkomster, utgifter, tillgångar och skulder. Årsredovisningen rymmer kostnader/utgifter och tillgångar per gren, men saknar fordringar, intäkter/inkomster, resultat och eget kapital per gren. I den redovisning som föreningen har presenterat har de olika verksamhetsgrenarna inte skiljts åt.

*Ej upprättad och godkänd utgiftsstat*

Föreningen har inte redovisat intäkter, inkomster, kostnader, utgifter, tillgångar och skulder på ett korrekt sätt. Föreningen har inte redovisat D som skilda verksamhetsgrenar.

Styrelsen har inte upprättat en godkänd utgift- och inkomststat för A. Det är en förutsättning för uttaxering. Det förhållandet att styrelsen inte specifikt

har upprättat och godkänt en utgiftsstat för A bör vara skäl nog för att uttaxeringen ska upphävas.

#### *Bristfällig information om föreningens verksamhet*

Eftersom årsredovisningen saknar fordringar, intäkter/inkomster, resultat och eget kapital per gren, ställde han frågor på årsstämman för att få en korrekt redovisning per gren. Han började med E och tänkte fortsätta med övriga fyra gemensamhetsanläggningar. Föreningen gav inte korrekta svar och därefter nekades han att ställa ytterligare frågor. Föreningen röstade och beslutade att han inte skulle få ställa frågor om föreningens ekonomi. Denna röstning finns varken med i dagordningen eller i protokollet. Hans tolkning är att föreningen "mörkar" denna röstning eftersom den inte är förenlig med 50 § SFL. Att föreningen inte godtog frågor om tidigare verksamhetsår måste anses strida mot 50 § SFL. Tingsrätten har i tidigare mål godkänt bristfällig redovisning och ändring av stämmoprotokoll. Enda sättet för medlem att då få tillförlitlig information tycks vara att på ordinarie stämma muntligt granska årsredovisningen och spela in vad som sägs för att på så sätt säkerställa att handlingarna inte ändras i ett senare skede.

#### *Omröstningsförfarandet*

Föreningen har upprättat och godkänt utgiftsstat 2019 som är gemensam för alla gemensamhetsanläggningar. Alla närvarande var bidragsskyldiga till en eller flera anläggningar och hade därmed rätt att delta vid röstning. Emellertid var inte alla bidragsskyldiga till A och därmed inte röstberättigade när det gällde A. Röstningsförfarandet kan således inte anses vara giltigt, se 48 § SFL.

Eftersom röstningsförfarandet strider mot SFL har uttaxeringen inte tillkommit i behörig ordning och strider mot SFL och föreningens stadgar.

#### *Medelsbehov ej visat*

Detta mål handlar om specifik uttaxering för trumbyte för A, Klöverbergsvägen. Det framgår av inkomststaten. Det är m.a.o. "öronmärkta" pengar. Han tror att det

har skett ett trumbyte, men det kan ha utförts gratis. Hade det kostat något skulle det ha syns i bokföringen. Han ifrågasätter alltså om det har skett ett trumbyte som har medfört en kostnad för föreningen, och i handlingarna är det inget som tyder på att medelsbehovet inte kunde täckas på annat sätt.

Av utgiftsstaten framgår inga "öronmärkta" pengar alls för trumbyte, för någon gemensamhetsanläggning. Föreningen har således inte godkänt någon utgift för trumbyte för A. Det finns således inget specifikt medelsbehov för trumbyte för A. Uttaxeringen ska heller inte leda till egen förmögenhet. Uttaxeringen strider således mot 40 § SFL.

Vid årsstämman godkände föreningen årsredovisning 2018, bokslut 2018 och budget 2019, men föreningen har inte redovisat någon skuld/interimsskuld för A för trumbyte år 2018, varken i Årsredovisning 2018 eller i Bokslut 2018.

Föreningen har inte redovisat och godkänt något medelsbehov alls specifikt för A i utgiftsstat 2019, än mindre för något trumbyte. Anser föreningen att tillgängliga medel inte räcker till betalning av klar och förfallen skuld för vilken föreningen svarar, ska styrelsen utan dröjsmål upprätta och på föreningsstämman framlägga särskild debiteringslängd samt omedelbart uttaga vad som fordras, se 43 § SFL. Att styrelsen inte har följt SFL:s direktiv tyder på att tillgängliga medel fortfarande räcker.

Man kan inte utläsa i den ekonomiska redovisningen att det finns en utgift eller en skuld som motsvarar det uttaxerade beloppet. Det finns alltså inget medelsbehov för uttaxeringen. Föreningen har i mark- och miljödomstolen hänvisat till "A Saldo-lista 190101" och förslag till dagordning, men där framgår inte att det föreligger medelsbehov för A.

Hans tolkning av föreningens budget för 2019 är att till inkomststaten hör endast en rad för trumbyte för A och till utgiftsstaten hör alla övriga rader. Utgiftsstaten är inte redovisad per verksamhetsgren, och enligt föreningens stadgar och SFL har föreningen därmed inte redovisat någon utgiftsstat för någon gemensamhetsanläggning, än mindre redovisat någon giltig utgift.

Föreningen kan inte ens själv avgöra dess totala tillgångar och kan då heller inte avgöra om det finns ett medelsbehov som inte kan täckas på annat sätt. Föreningen kan inte hävda att tillgångarna för A endast är 134 kr 14 öre och samtidigt redovisa totala tillgångarna, sammanblandade medel, till 81 634 kr 66 öre. Samtliga tillgångar måste redovisas per gren.

#### *Debiteringslängd ej framlagd*

Debiteringslängden saknar sista betalningsdatum och för att läka bristen beslutade stämman att betalning skulle ske senast den 30 juni 2019 (§ 10 i årsmötesprotokollet). Eftersom sista betalningsdatum inte skrivits in i debiteringslängden är den ogiltig och den kan därför inte anses ha blivit framlagd på stämman.

Den s.k. debiteringslängd som föreningen hänvisar till i domstolen (bilaga 5 i aktbilaga 55) saknar både rubrik och uppgift om sista betalningsdatum.

#### **Föreningen**

##### *Angående förutsättningarna för uttaxering samt medelsbehov*

Föreningen har att förvalta och underhålla vägarna.

Föreningen har inför stämman den 28 april 2019 uppfyllt alla krav som ställs enligt SFL för att göra utdebitering av medlemmarna.

Inför årsmötet 2019 bedömdes behov av underhåll av A. De åtgärder som utfördes år 2018 på A var att en vägtrumma byttes ut och dikning utfördes längs vägen.

När budget för kommande verksamhetsår skulle upprättas fanns ingen faktura, varför utföraren av trumbytet tillfrågades. De fick uppgift om att 5 000 kr borde täcka kostnaden för trumma, arbete med byte och diverse dikning. Behållningen på konto A var endast 134 kr 14 öre inför verksamhetsåret 2019, varför en utdebitering för att täcka den uppkomna kostnaden måste göras.

Budget upprättades och presenterades på det aktuella årsmötet, debiteringslängd för A förevisades och sista betalningsdag bestämdes.

Eftersom den behållning som fanns i A den 1 januari 2019 endast var 134 kr 14 öre, lades förslag om uttaxering med 5 000 kr vid stämman den 28 april 2019 och föreningen lade fram en debiteringslängd där vägarbetet för A redovisades. Där beskrevs att arbetet hade utförts och att utföraren måste ersättas. Föreningen lade vidare fram en ekonomisk redovisning under mötet. Där fanns behållningen för varje verksamhetsgren redovisad. Samtliga mötesdeltagare signerade den ekonomiska redovisningen på stämman.

Föreningen fick anstånd med betalningen för de åtgärder som skedde under år 2018, då föreningen hade en förväntad intäkt under år 2019 i form av ersättning från ett skogsbolag som hade kört sönder föreningens vägar. Denna intäkt skulle dock inte täcka hela kostnaden för åtgärderna, varför man fattade beslut om den aktuella uttaxeringen. Kostnaderna betalades under år 2019 och redovisades därför först under verksamhetsåret 2019.

E.F. har inkluderat en domstolsersättning om 17 659 kr i verksamheten och menar att det därmed finns medel, vilket är fel. Den summa har ingenting med verksamheten att göra, utan är en ersättning till styrelsens arbete och resor inför och under ett tidigare mål vid mark- och miljödomstolen (mål nr F 1137-17). Ersättningen för rättegångskostnader har redovisats som en egen kontopost eftersom den utgör ersättning för det merarbete som E.F. förorsakat. Summan ingår i föreningens totala ekonomi, men ska inte fördelas på de olika vägavsnitten.

*Påståendet om bristfällig information om föreningens verksamhet*

Enligt 50 § SFL har medlem rätt att få del av upplysningar som kan vara av betydelse. E.F. begärde ut handlingar inför årsmötet, vilka han fick via mejl. Mejlen skickades från sekreterarens dator 22 april kl. 20.18; pdf Bokslut Klöverf.106 KB, pdf Årsredovisning 123 KB, pdf Bokslut Klöverf.106 KB, Revisionsberättelse 3,8 MB, pdf Budget 2019 607 KB, utdebitering fastighet 435 KB och förvaltningsberättelse 15 KB.

När ekonomipunkten på dagordningen kom upp på årsmötet det 28 april 2019 begärde E.F. ordet, vilket han också fick. Han inledde sitt anförande med att mötet kunde bereda sig på en lång kväll eftersom han menade att föreningen har misskött ekonomi ända sedan år 2012 och att detta skulle utredas. Ingen motion från hans sida var inlämnad till styrelsen angående detta, varför alla var helt oförberedda på en sådan diskussion. E.F. påmindes om att det fanns tre klandertalan där talan ogillats och att de inte behövde sätta sig över domstolen och fortsätta hans utredningar, utan de måste få ett avslut och gå vidare.

E.F. ställde frågor rörande 2018 års ekonomi och fick svar av kassören. Eftersom E.F. inte godtog kassörens redovisning och ordväxlingen dem emellan fortsatte, valde ordföranden att avbryta ordväxlingen och ställa frågan om mötet kunde rösta om att avbryta diskussionen eftersom den inte gav något konstruktivt, för att kunna gå vidare i förhandlingarna. Röstning i uppkomna frågor under pågående möte säkerställer att deltagarna får delge sin uppfattning av sakfråga så att ordförande kan ta ett majoritetsbeslut. Röstning genomfördes, ingen votering begärdes och det beslöts att lämna frågan.

Den aktuella årsstämman avsåg verksamhetsåret 2018. Därför fanns det inte anledning att diskutera tidigare verksamhetsår eftersom E.F.s klandertalan mot föreningen angående samma frågor avgjorts i domstol enligt tidigare domar. Mötet ville inte lägga tid på att svara på frågor om tidigare års verksamheter och redovisningar.

*Invändningen angående omröstningsförfarandet*

E.F. har rätt i att alla deltagare på det aktuella årsmötet inte var berörda av kostnader för A. Vid kontroll av mötesdeltagarna (underskrifter på dokument ekonomisk årsredovisning) kan man utläsa att av åtta berörda delägare av vägsträckan var sju närvarande på mötet. Av dessa biföll sex budgetförslaget, vilket är kvalificerad majoritet.

*Påståendet att någon debiteringslängd inte framlagts*

Av mötesprotokollets § 10 kan man utläsa att debiteringslängd förevisades och godkändes. Både budget och debiteringslängd är förslag från styrelsen, varför inget betalningsdatum fastlagts, utan det är upp till mötet att besluta om detta.

Av utdebiteringsförslaget kan utläsas att en summa av 60 kr 35 öre utgör E.F.s andel.

**Skriftlig bevisning m.m.**

E.F. har som skriftlig bevisning åberopat bl.a. föreningens stadgar, kallelse till och protokoll inklusive bilagor från aktuell årsstämma, förvaltningsberättelse 2018–2019, ekonomisk årsredovisning 2018, bokslut för 2018, budget för 2019, aktuell debiteringslängd samt andelstalsberäkningar. Han har även gett in en ljudinspelning (ljudfil) från den aktuella årsstämman.

Föreningen har som skriftlig bevisning åberopat kallelsen till aktuell årsstämma, saldolista för räkenskapsåret den 1 januari–31 december 2019 avseende ga:5 ”Klöverbergsvägen”, ekonomisk årsredovisning för föreningen 2018 med ett antal påtecknade namnteckningar, bokslut för 2018 med ett antal påtecknade namnteckningar, andelstalsförteckning över vägvagnsnitt, budget för 2019 samt aktuell debiteringslängd.

### **DOMSKÄL**

Det är ostridigt i målet att föreningen vid årsstämman den 28 april 2019 beslutat om en uttaxering om 5 000 kr beträffande A.

E.F. har väckt talan mot föreningen med stöd av 46 § SFL och yrkat att mark- och miljödomstolen beslutar om rättelse av uttaxeringen. Han har gjort gällande att uttaxeringen inte har tillkommit i behörig ordning och att den strider mot SFL och föreningens stadgar. Föreningen har å sin sida gjort gällande att alla krav som ställs enligt SFL för att göra utdebitering av medlemmarna har uppfyllts.

### **Medelsbehov**

Uttaxering av medlemmarna i en samfällighetsförening ska ske om en förenings medelsbehov inte täcks på annat sätt (40 § SFL).

Enligt föreningen har uttaxeringen skett för att täcka medelsbehov för byte av en vägtrumma och dikning längs Klöverbergsvägen som skett under år 2018. E.F. har ifrågasatt att det har skett ett trumbyte som har medfört en kostnad för föreningen och han har också gjort gällande att inget i handlingarna tyder på att medelsbehovet inte kunnat täckas på annat sätt.

### *Mark- och miljödomstolens bedömning*

Av protokollet från årsstämman framgår att en förvaltningsberättelse lagts fram under stämman. Mot den bakgrunden och då föreningen godkännt debiteringslängden för A, finner domstolen ingen anledning att ifrågasätta att ett trumbyte och dikning av Klöverbergsvägen skett under år 2018 och att detta också medfört en kostnad för föreningen. Det saknas skäl att ifrågasätta uppgiften att föreningen hade fått uppgift om att kostnaden var beräknad till 5 000 kr.

Av utredningen framgår att den upprättade årsredovisningen för år 2018 avhandlades på årsstämman. På det dokument som föreningen åberopat framgår att tolv av de tretton personer som deltog vid mötet skriftligen bekräftat att de tagit del av årsredovisningen, däribland E.F.. I årsredovisningen är behållningen år 2018 för A angiven till 134 kr 14 öre. Mark- och miljödomstolen finner inte



skäl att ifrågasätta föreningens uppgift om att behållningen för A inte översteg det beloppet.

Eftersom behållningen för A understigit den beräknade kostnaden om 5 000 kr för trumbytet och dikning av Klöverbergsvägen, har uttaxering enligt 40 § SFL av medlemmarna fått ske.

### **Upprättande och godkännande av utgifts- och inkomststat**

Innan uttaxering sker ska styrelsen upprätta en utgifts- och inkomststat som ska föreläggas föreningsstämman för godkännande (41 § första stycket SFL). Gäller i fråga om skyldigheten att delta i kostnader olika bestämmelser för skilda verksamhetsgrenar, ska inkomsterna och utgifterna för varje verksamhetsgren beräknas för sig, och gemensamma inkomster och utgifter fördelas på verksamhetsgrenarna efter vad som är skäligt (41 § andra stycket SFL).

När det gäller omröstning på föreningsstämma, får i fall som avses i 41 § andra stycket SFL vid avgörande av fråga som enbart rör viss verksamhetsgren, rösträtt utövas endast av de medlemmar som är bidragsskyldiga till denna verksamhetsgren. (48 § första stycket SFL). Röstberättigad medlem, som är närvarande vid föreningsstämma, har, oavsett om han äger en eller flera delägarfastigheter, en röst. I fråga som har ekonomisk betydelse ska medlemmarnas röstetal i stället beräknas efter delägarfastigheternas andelstal, om medlem begär det (49 § första stycket andra meningen SFL).

E.F. har gjort gällande att D inte redovisats som skilda verksamhetsgrenar och att stämman därmed inte har godkänt en utgifts- och inkomststat för A. Han har därutöver gjort gällande att omröstningen inte gått rätt till.

### *Mark- och miljödomstolens bedömning*

Av § 10 i stämmoprotokollet framgår att en ”budget (inkomst och utgiftsstat) för 2019” har lagts fram och godkänts av stämman.

Budgeten för år 2019 innehåller uppgift om föreningens förväntade utgifter under året. Dessa består av dels trumbytet på A uppgående till 5 000 kr, dels gemensamma utgifter för alla gemensamhetsanläggningar uppgående till 7 300 kr. Trumbytet har förvisso rubricerats ”Planerad utdebitering GA5”, vilket gör att beloppet på 5 000 kr skulle kunna förstås som både en utgift och en intäkt av motsvarande storlek. Föreningen har i domstolen anfört att föreningen hade en förväntad intäkt under år 2019 i form av ersättning från ett skogsbolag som hade kört sönder föreningens vägar. Någon uppgift om denna intäkt finns dock inte i budgeten, och de gemensamma utgifterna har inte fördelats på de olika verksamhetsgrenarna (dvs. respektive gemensamhetsanläggning).

Utgifts- och inkomststaten innehåller alltså oklarheter på intäktssidan och de gemensamma kostnaderna inte har fördelats i enlighet med 41 § andra stycket SFL. Oaktat dessa brister finner mark- och miljödomstolen att handlingen lagts fram för föreningsstämman för godkännande. Domstolen finner därför att kravet i 41 § första stycket SFL – att en utgifts- och inkomststat ska ha lagts fram för godkännande innan en uttaxering får ske – är uppfyllt.

När de gäller omröstningen vid godkännande av utgifts- och inkomststaten, har föreningen vidgått att även andra än de som varit bidragsskyldiga för den utgift som uttaxeringen gällde deltog i omröstningen. Omröstningen har följaktligen inte skett i enlighet med bestämmelsen i 48 § första stycket SFL. Enligt föreningen godkände dock av sex av åtta berörda delägare i A utgifts- och inkomststaten för år 2019. E.F. har inte bestritt riktigheten av den uppgiften och domstolen utgår därmed från att det förhållit sig på det sättet. Det har inte gjorts gällande att någon medlem begärde att omröstningen skulle ske enligt bestämmelsen i 49 § första stycket andra meningen SFL. Detta innebär att även om omröstningen inte gått helt korrekt till, så har felet inte påverkat utgången av omröstningen.

### **Debiteringslängd**

E.F. har gjort gällande att den aktuella debiteringslängden saknar uppgift om sista betalningsdatum och att debiteringslängden därför är ogiltig och kan inte anses ha blivit framlagd på stämman.

Om inte annat är föreskrivet i föreningens stadgar uttaxeras medlemmarnas bidrag genom att styrelsen upprättar och på föreningsstämman lägger fram debiteringslängd (42 § första stycket SFL). I debiteringslängden anges det belopp som uttaxeras, vad som belöper på varje medlem och när betalning ska ske (42 § andra stycket SFL).

### *Mark- och miljödomstolens bedömning*

Som E.F. har anfört, så innehåller den aktuella debiteringslängden inte någon uppgift om när betalning senast ska ske. Debiteringslängden är således inte utformad i enlighet med bestämmelsen i 42 § andra stycket SFL. Det är emellertid ostridigt mellan parterna att det på stämman beslutades om ett datum när betalning senast ska ske. Mot den bakgrunden och då det beslutet har antecknats i protokollet från årsstämman, finner mark- och miljödomstolen att debiteringslängden inte bör anses som ogiltig, vilket i sin tur leder till att domstolen finner att debiteringslängden har framlagts på föreningsstämman den 28 april 2019 i enlighet med bestämmelsen i 42 § första stycket SFL.

### **Sammanfattning och slutsats**

Enligt mark- och miljödomstolens bedömning har en uttaxering enligt 40 § SFL av medlemmarna fått ske för den beräknade kostnaden för trumbyte och dikning av Klöverbergsvägen.

Enligt domstolen har vidare kravet i 41 § SFL – att en utgifts- och inkomststat ska ha lagts fram för godkännande innan en uttaxering får ske – varit uppfyllt.

Det fel som skett vid omröstningen vid godkännande av utgifts- och inkomststaten har inte påverkat utgången av omröstningen, och utgifts- och inkomststaten har således godkänts på årsstämman i enlighet med 41 § SFL.

I den debiteringslängd som lagts fram på årsstämman saknas uppgift om när betalning senast ska ske. Eftersom det beslutats om en sista dag för betalning på årsstämman och det beslutet har dokumenterats i protokollet från årsstämman, bör debiteringslängden enligt domstolens bedömning emellertid inte anses som ogiltig. En debiteringslängd har således lagts fram på årsstämman i enlighet med 42 § första stycket SFL.

Mark- och miljödomstolens finner att den aktuella uttaxeringen har tillkommit i behörig ordning och att den inte strider mot lag eller mot föreningens stadgar. Det saknas därmed skäl att rätta uttaxeringen, och E.F.s talan ska följaktligen ogillas.

### **Rättegångskostnader**

Enligt 4 kap. 1 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar tillämpas, i mål där mark- och miljödomstolen är första instans, vad som är föreskrivet om tvistemål i allmän domstol om inte annat är föreskrivet i den lagen eller annan lag. Några särskilda bestämmelser om rättegångskostnader i mål om klandertalan mot stämombeslut finns inte. Det innebär att bestämmelserna om rättegångskostnad i 18 kap. rättegångsbalken ska tillämpas i målet.

Enligt huvudregeln i 18 kap. 1 § rättegångsbalken ska den part som tappar målet ersätta motparten dennes rättegångskostnader.

E.F. har yrkat ersättning för rättegångskostnader med sammanlagt 170 185 kr, avseende 168 timmars nedlagt arbete (168 000 kr) och kostnader i anledning av sammanträdet i målet (2 185 kr). Han har yrkat ränta enligt både 5 § och 6 § räntelagen (1975:635) på den begärda ersättningen.

Föreningen har yrkat ersättning för rättegångskostnader med 5 985 kr, avseende 15,5 timmars nedlagt arbete (5 800 kr) och kostnader i anledning av sammanträdet i målet (185 kr).

*Mark- och miljödomstolens bedömning*

E.F. har inte vunnit framgång i målet. Han är alltså tappande part i målet. I enlighet med huvudregeln i 18 kap. 1 § rättegångsbalken ska han ersätta föreningen för dess rättegångskostnader.

Den av föreningen yrkade ersättning är skälig. E.F. ska således ersätta föreningen för rättegångskostnader med 5 985 kr. På beloppet ska löpa ränta enligt lag.

**HUR MAN ÖVERKLAGAR**, se bilaga 1 (MMD-01)

Överklagande senast den 18 mars 2022.

Kristina Johnsson

Daniel Janonius Löwgren \_\_\_\_\_

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Kristina Johnsson och tekniska rådet Daniel Janonius Löwgren.



## Hur man överklagar

### Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

#### Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

#### Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

#### Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.  
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

#### Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

#### Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

#### Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på [www.domstol.se](http://www.domstol.se).



## Hur man överklagar Mark- och miljööverdomstolens avgörande

---

Den som vill överklaga Mark- och miljööverdomstolens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Mark- och miljööverdomstolen.

### Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till Mark- och miljööverdomstolen senast den dag som anges i slutet av Mark- och miljööverdomstolens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar Mark- och miljööverdomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

### Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rätts-tillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i Mark- och

miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

### Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (domstolens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

### Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

### Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se [www.hogstodomstolen.se](http://www.hogstodomstolen.se)